

ÉNEK – ZENE

1-4. ÉVFOLYAM

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
2020-2021	2			
2021-2022	2	2		
2022-2023	2	2	2	
2023-2024	2	2	2	2
Éves óraszám	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)	72 (36 tanítási hét esetén)

1. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 1. ÉVFOLYAMON:

- Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását.
- A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.
- Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása.
- Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása.
- A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen.
- A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.
- A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	35
Zeneművek/Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
Ismétlés	4
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Életkori sajátosságoknak megfelelő gyermekdalok, gyermekjátékdalok, vagyis olyan zeneművek, melyek az életkornak megfelelő élethelyzetek zenei képét adják. Lehetőséget adnak játékra, különböző mozgásformák kitalálására, gyakorlására. A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.

Zeneművek / Énekes anyag / Első osztály

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzeteket, életképeket kifejező dalok

Aki nem lép egyszerre; Budabuda bácsi; Bújj, bújj itt megyek; Bújj, bújj medve; Bújj, bújj zöld ág; Egyenlőre, két kettőre; Egyél libám; Erdő mellett nem jó lakni; Ess, eső, ess; Ég a gyertya, ég; Éliás,

Tóbiás; Én kis kertet kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hód, hód, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kiskapudát; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Szent Gergely doktornak; Télapó itt van (Gyermekdal – Donászy M.); Kirje, kirje; Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Brumm, brumm, Brúnó; Sárdó, gyűj el; Esik eső karikára; Balázs Á. – Nádas Katalin: Fűzzünk, fűzzünk; Már megjöttünk estére (vers: Károlyi Amy); Hová mégy te kis nyulacska?

Mondókák, kiszámolók

Egy – megérett a meggy; Névcsőfolók – pl. Balázs, csípjen meg a darázs; Hüvelykujjam almafa; Lementem a pincébe; Gyerekek, gyerekek szeretik a peracet

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézjelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d'' hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés.
- Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül
- A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán
- A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban
- Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása
- Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció
- A kézjel, mint jelrendszer ismerete
- Szolmizációs kézjelről való éneklés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézjel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókinsz-bővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Matematika: számfogalom erősítése.

Etika: szabálytudat erősítése.

Környezetismeret: természeti képek, évszakok, állatok.

Dráma és tánc: népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók **20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni** a kapcsolódó játékokkal **emlékezetből c'-d"** hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban **énekelnek**, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Zeneművek / Zenehallgatás / Első osztály

Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar; Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lánca, lánca, eszterlánca; Bartók Béla: Mikrokozmosz – részletek; 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet); Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar; Adriano Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja; Leopold Mozart: Gyermekszimfónia – részlet; W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója; Szőnyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp); Névcsőfolók- „Ádám kutya ül a hátán”

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;
- Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, táncsal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;
- Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.

Dráma és tánc: cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.

Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak.

Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük.

Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben
- Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója
- Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
 - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
 - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére
- Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában
- Alkotói készség:
 - rögtönzés dallammal, ritmussal,
 - ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával,
 - testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével
- Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése
- Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása
- Egyenletes löktetés, mérő

- Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet
- 2/4-es ütem
- Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang – záróhang
- Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonat; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív (alkotó) játékokban és feladatokban.

Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást.

A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (ritmus) felismerik.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között;
- rövid dallamsorokat rögtönöz;
- örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja;
- a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
- különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban;
- Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;
- Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában;
- Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre;
- A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok

<p>improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; – A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; – kánon éneklésmódjának elsajátítása. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan: türelem, tolerancia. Környezetismeret: természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás. Dráma és tánc: dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció. Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról tanári segítséggel szolmizálva éneklük.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; – Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása – Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; – A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p>	

Hangjegy, szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettes ütem, záróvonal, ismétlőjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: jelek és jelrendszerek ismerete.

Vizuális kultúra: jelek, jelzések értelmezése.

Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.

Környezetismeret: tájékozódás térben, irányok.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

2. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 2. ÉVFOLYAMON:

- Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfeledt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását.
- A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik.
- Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása.
- Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása.
- A zenei írás-olvasás elsajátíttatása fokozatosan és folyamatosan történjen.
- A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.
- A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	35
Zeneművek/Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6
Ismétlés	4
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/Énekes anyag

Óraszám: 35 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Életkori sajátosságoknak megfelelő gyermekdalok, gyermekjátékdalok, vagyis olyan zeneművek, melyek az életkornak megfelelő élethelyzetek zenei képét adják. Lehetőséget adnak játékokra, különböző mozgásformák kitalálására, gyakorlására. A dalok elsősorban, de nem kizárólagosan pentaton hangkészletűek, figyelembe véve a gyermek hangterjedelmét is.

Zeneművek / Énekes anyag / Második osztály

Gyermekdalok, gyermekjátékdalok, mindennapi élethelyzetek, életképek

A gúnárom elveszett; A part alatt; Csillagoknak teremtője; Csömödéri; Egy kis malac; Egyszer egy királyfi; Elvesztettem zsebkendőmet; Ess, eső, ess; Este van már, nyolc óra; Harcsa van a vízbe'; Hatan vannak a mi ludaink; Három éjjel, Hej, tulipán; Hej, vára vára; Hess, légy, ne szállj rám; Hol jártál, báránycám?; Hopp, Juliska; Hová mégy?; Isten éltesse, Péter, Pál!; Járom az új várnak; Kapitány úr megizente; Keresd meg a tút; Két krajcárom; Kis kece lányom; Kivirágzott a diófa; Kőketánc; Kodály – Weöres S.: Jön a kocsi; Láttál-e már valaha; Méz, méz, méz; Most viszik, most viszik; Nincs szebb állat, mint a lúd; Süssünk, süssünk valamit; Szélről legeljetek; Széles az én kedvem ma; Ti csak esztek; Tivi - tovi tács; Tüzet viszek; Úszik a kácsa; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, jeles napokra

Hull a pelyhes; Betlehembe, jer, pajtás!; A kis Jézus; Regöljünk, regöljünk; Ma van húsvét napja (Húsvétoló); Állj be, Berci katonának!; Még azt mondják nem illik; Járdányi Pál - Weöres Sándor: Tavaszköszöntő (Sándor napján); Járdányi Pál – Szőnyi Zoltán: Orgona ága; Serkenj fel, kegyes nép

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangjaitól megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző hangerővel tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;

- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
- kézjelről énekel;
- belső hallása fejlődik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c’ – d’’ hangterjedelemben;
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
- aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Magyar gyermekdalok és népdalok hallás utáni megtanulása és éneklése
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció, szolmizációs kézjelről való éneklés.
- Az előadói készség fejlesztése tevékenységeken keresztül
- A befogadói készség fejlesztése hallás utáni daltanítás kapcsán
- A gyermeki világ felfedezése a tanult dalokban
- Évfolyamonként legalább 35 magyar gyermekdal és népdal hallás utáni ismerete
- A tanult dalokhoz kapcsolódó játékok elsajátítása
- Egyenes testtartás, helyes légzés, artikuláció
- A kézjel, mint jelrendszer ismerete
- Szolmizációs kézjelről való éneklés

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézjel

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Matematika: számfogalom erősítése.

Erkölcstan: szabálytudat erősítése.

Környezetismeret: természeti képek, évszakok, állatok.

Dráma és tánc: népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók **20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni** a kapcsolódó játékokkal **emlékezetből c’-d’’** hangterjedelemben.

Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a *motiváció*. Ezt szolgálja a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Erkel Ferenc: Himnusz; Kodály: Mész, mész, mész – gyermekkar; Hajnövesztő – gyermekkar; Csillagoknak

teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkézstanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tüt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Bartók Béla: Mikrokozmosz – Mese a kis légyről; Antonio Scandelli: A tyúk; A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel; W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon; Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek; Rimszkij–Korszakov: Dongó; Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojáshejban; Állatos dalok; Betlehemes /A kis Jézus aranyalma

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érzékeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
- képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
- a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömet;
- felismeri a zongora hangját;
- felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
- meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- képes megérteni az zenék üzenetét;
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az énekes anyaghoz kapcsolódó és az életkornak megfelelő, különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása;
- Cselekményes zenékben az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Befogadói készség: ráhangolódás a hallgatott zeneművekre;
- Emberi hangfajták (gyermek, női, férfihang) megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A hangszerek hangszínének megfigyelése a tanult zenei anyagban;
- A szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar megkülönböztetése, megnevezése a tanult zenei anyagban.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.

Dráma és tánc: cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.

Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak.

Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük.

Ismereteket szereznek a hangszerekről.

Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a tempó és az egyenletes löktetés fogalmát;
- megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
- a testét hangszerként is használja;
- egyszerű ritmushangszereket használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS

ISMERETEK,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes mérő hangoztatása éneklés és esetenként zenehallgatás közben
- Zenei hangsúly érzékeltetése és reprodukciója
- Alapritmusok gyakorlása 2/4-es ütemben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
 - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
 - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmussorok rögtönzésével pl. egy szó vagy érzelem kifejezésére
- Ritmuskánon és osztinató gyakorlása egyszerű formában;
- Alkotói készség: Rögtönzés dallammal, ritmussal, ritmussorok alkotása változatos hangszínek használatával, testhangszer és különböző hangkeltő eszközök és ritmushangszerek segítségével.
- Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása
- Egyenletes löktetés, mérő
- Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet
- 2/4-es ütem
- Ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal-vonalköz,

<p>pótvonal, ütemvonal, kezdőhang – záróhang</p> <p>– Ritmikai kétszólamúság – osztinató, ritmuskánon</p>	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:</p> <p>Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonal; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:</p> <p>Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:</p> <p>Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást.</p> <p>A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.</p> <p>A tanult zenei elemeket kottaképről felismerik..</p> <p>A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés</p> <p>Óraszám: 7 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK:</p> <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között; – rövid dallamsorokat rögtönöz; – örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait; – a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja; – a fenti hangkészletben különböző gyakorlati formákban használja, belső hallása fejlődik; – megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően; – különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK,</p> <p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hangerő, hangszín, hangmagasság változásainak megfigyelése és megnevezése a környező világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben; – Magas és mély hangok megfigyelése a tanult dalokban; – Hangszínek és ellentétes dinamikai szintek gyakorlása hangutánzással, felelgetős játékokkal; – Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; – Kánon éneklése, gyakorlása egyszerű formában; – Alkotói készség: Rövid dallamsorok rögtönzése pl. saját névre; – A testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata egy szó vagy érzelem kifejezésére; – A pentaton hangkészlet hangjainak ismerete kiegészülve az alsó „lá”-val; – A pentaton hangkészlet kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; 	

– kánon éneklésmódjának elsajátítása.
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Erkölcstan: türelem, tolerancia. Környezetismeret: természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás. Dráma és tánc: dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció. Vizuális kultúra: zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek/ Zenei írás, olvasás Óraszám: 6 óra	
TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása eredményeként a tanuló: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:	
<ul style="list-style-type: none"> – megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; – kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; – érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható. 	
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	
<ul style="list-style-type: none"> – tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel; – tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal; – képes egyszerű kottában tájékozódni; – megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit. 	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK, JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:	
<ul style="list-style-type: none"> – A hallás után tanult dalok kottából való azonosításának előkészítése különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A kottakép alapvető funkcionális elemeinek felismerése: ütemmutató, hangjegy, szünet, vonal – vonalköz, pótvonat, ütemvonal, kezdőhang-záróhang stb.; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése egyszerű zenei írás – olvasási feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások gyakorlása egyszerű zenei írás feladatok segítségével; – Negyed, nyolcadpár, fél értékű kotta, a negyed és fél értékű szünet grafikai képe és írása – Ütemvonal és záróvonal grafikai képe és írása; – A lá - szó - mi - ré-dó- alsó lá szolmizációs hangok leírása fokozatos bevezetéssel, különböző hangmagasságokban 	
KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Hangjegy	
KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: jelek és jelrendszerek ismerete. Vizuális kultúra: jelek, jelzések értelmezése. Testnevelés és sport: mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig. Környezetismeret: tájékozódás térben, irányok.	
A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:	

A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó **ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.**

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid **dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklik.**

3. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 3. ÉVFOLYAMON:

- A harmadik és negyedik évfolyamokon fő feladat az első és második osztályban megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.
- A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.
- A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvariáció, ritmustelefon, osztinató)
- A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás, kopogás a padon) és saját, otthon készített hangzó eszközökkel reprodukálják.
- A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.
- A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.
- A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.
- Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	35+4
Zeneművek / Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	6
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek / énekes anyag

Óraszám: 35+4 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

A dalok és zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint, a tananyag 25 százalékával bővíthető

Zeneművek / Énekes anyag / Harmadik osztály

Életképek

Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském

Párosítók--- >Leányok, legények

Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom

Táncnóták-□Táncos dalok

Erdőn járóznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják

Tréfás dalok

A faragószék nótája; Egy kis kertet keríték – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyültek, összegyültek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljetek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony

„Mesés” dalok

Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzs: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra,
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban táncokban dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz.
- hangterjedelme túllép az oktávon

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény)
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük.
- a népdalokat csokorba szedve is éneklük.
- előadó készsége tovább fejlődik,
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat,
- aktívan részt vesz az iskola hagyományos ünnepein,
- érzékeli a lineáris és vertikális történéseket a zenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncchízi zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;
- Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével;
- Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;
- Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése;
- Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Népzenei felvételek, tanári előadások, autentikus előadások, felvételek hallgatása
- Dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások, hangszeres bemutatók, hangszerkísérek.
- Dalok játéka kiszámolóval, udvari körjátékok
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Osztály előtti éneklés, szólóban párban, kis csoportokban, játékokban
- Új műdalok, népdalok, helyi: böszörményi, hajdúsági népdalok tanulása... értékeink, kincseink megismerése
- Motiválás különböző ünnepeken, rendezvényekre való készülődésben, szólóban, kórusban való aktív részvételre.
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományok megismerése, eljátszása
- A dalokban előforduló népi kifejezések

<p>írtuk közös megegyezéssel;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése; – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése; – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése. 	<p>értelmezése,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gyűjtőmunka: kifejezések jelentése, képek gyűjtése, vetítése – Hangfelvételek hallgatása, dalok különböző előadásmódokban, feldolgozásban
---	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház, műdal, párosító népdalok

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.

Dráma és tánc: népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása, helyi népszokások, hajdúsági népdalok, néptáncok, hajdúböszörményi népdalok

Természetismeret: dalok ÖKO jeles napokra: víz világnapjára...

Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.

Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan.

A népdalokat csokorba szedve is éneklük.

Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával.

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenehallgatás

Óraszám: 13 óra

A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a motiváció, melyhez hozzátartozik a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a Lényeges a zenei anyagok minél élményszerűbb, a zenékhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése.

Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Hány János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese

Bartók Béla: Gyermekeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./ 29.

Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám) Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Mefogtam egy szúnyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony)

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba’; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába)

Josquin: A tücsök

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ

Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc

Johann Strauss: Tik-Tak polka

Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; „Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha”

Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc

Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
- további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
- népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
- megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban;
- Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában;
- Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül;
- Zenei befogadói készség fejlődése;
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással;
- A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása;
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése;
- A zenei kifejezés művészi megvalósítása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Zenei programok, koncertek, előadások látogatása
- Élménybeszámolók a zene kapcsán
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval
- Fantáziarajz
- Egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül
- Zenei TOTÓ
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással, osztály előtti dramatizálás
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; bábelőadás, koncertek vetítése, látogatása
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához, gyűjtőmunka

<p>változatainak megismerése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismeretek szerzése hiteles előadótól a dalok stílusos előadásához. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, balett</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül. Természetismeret: zenehallgatás ÖKO jeles napokra Erkölcstan: zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben. Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás. Vizuális kultúra: zenei tartalmak vizuális megjelenítése. Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, balett.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zeneművek / ritmikai fejlesztés Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a páros és a páratlan lüktetést; – az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti; – aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot, azok szüneteivel; – megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; – felismeri és hangoztatja a szinkópát – ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; – egyszerű ritmussorokat rögtönöz. 	
<p>– FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; – Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; – Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, 	<p>– JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyenletes lüktetés hangoztatása, mutatása, lépegetés, menetelés közben, éneklés közben – Ritmuskánonok – Ritmus visszhang,(tapsolással, koppintással, ritmushangszerekkel, – Dallamvisszhang, – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • mondókák, kiszámolók, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval,

<ul style="list-style-type: none"> • osztinátóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz – Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; • szinkópa, • egyedül álló nyolcad és szünete, • egész értékű kotta és szünete, • 4/4 –es ütemfajta. 	<ul style="list-style-type: none"> • osztinátóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz – Alkotói készség: egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése – Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása – Rögtönzés dallammal, ritmussal, – Ritmuszenekar – Szinkópa tanításakor szógyűjtés, szinkópa mondóka – Variációk adott értékű ütemekre
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Ritmusok neve, szünetek neve és gyakorló neve, szinkópa

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: mondatszerkezetek – kérdés és felelet.

Matematika: ütemmutató-törtek

Dráma és tánc: önkifejezés erősítése, néptánc.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

Testnevelés és sport: mozgáskoordináció

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.

Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

TÉMAKÖR: Zeneművek / hallásfejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel a pentaton hangsorban;
- énekel a hétfokú hangsorban;
- a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
- megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;
- Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;
- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Dallambújtatás
- Rádiójáték
- Köszönések, búcsúzások dallamvisszhanggal

<p>szolmizációs hangok kézjéről történő éneklése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kánonok éneklése, gyakorlása; – A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; – Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; – A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal; – Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; 	<ul style="list-style-type: none"> – Dallamvisszhang – Beéneklések, szolmizációs gyakorlatok, kézjelezés – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjéről történő éneklése – Kánonok éneklése, gyakorlása: <ul style="list-style-type: none"> • kis csoportokban körben állva, • padsorokkal karmesterrel, • párban, csoportokban több szólamban, • kórusban – Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére – Pentaton hangkészlet kiegészül alsó szó, és felső dó hanggal – Hangoszlop, hangsor hangjai, kézjéről történő éneklése, hangszerkísérettel, – Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben – Véleménynyilvánítás: Melyik hangszín tetszik a legjobban?
--	--

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Zenei mondat, kérdés, felelet, memória, néma éneklés

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.

Matematika: elemző képesség fejlesztése.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei élmények vizuális megjelenítése.

Kreativitás, manuális készség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjéről, vagy betűkottából előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjéről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenei írás-olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;
- A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;
- Szinkópa
- Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása;
- Egész értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása;
- A 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása;
- Dó? – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallamvonal rajzolás
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával
- Ritmusfelismerés-Ritmus TOTÓ
- Rövid írás feladatok az új ritmikai elemek, dallamok alkalmazásával
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után
- A tanult ritmusok, kották, szünetek grafikai képe és írása
- Kép-kotta társítása,
- Kétkezes ritmussorok

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: halmazok, számsorok, ütemmutató-törtek

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid **dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

4. ÉVFOLYAM

AZ ÉNEK-ZENE TANÍTÁS KIEMELT FELADATAI 4. ÉVFOLYAMON:

- A negyedik évfolyamon fő feladat az első, második, harmadik osztályokban megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.
- A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.
- A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvariáció, ritmustelefon, osztinató)
- A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás, kopogás a padon) és saját, otthon készített hangzó eszközökkel reprodukálják.
- A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.
- A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.
- A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.
- Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

TÉMAKÖR	A TÉMAKÖR feldolgozásának óraszám
Zeneművek / Énekes anyag	35+4
Zeneművek / Zenehallgatás	13
Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	6
Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás	8
ÖSSZESEN:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek / énekes anyag

Óraszám: 35+4 óra

A fenntarthatóság témakörének megjelenése az énekes anyag feldolgozásában.

Zeneművek / Énekes anyag / Negyedik osztály

Életképek

A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, PásztoreMBER vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám

Párosítók-□□Leányok, legények

Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi

Állatos dalok

A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacska fürdik

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza?, Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdsnek jeles napján

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési oktatási szakasz végére:

- csoportosan vagy önállóan életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra,
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban táncokban dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz.
- hangterjedelme túllép az oktávon

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt
- emlékezetből énekli a Himnuszot,
- a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük.
- a népdalokat csokorba szedve is éneklük.
- előadó készsége tovább fejlődik,
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat,
- aktívan részt vesz az iskola hagyományos ünnepein,
- érzékeli a lineáris és vertikális történéseket a zenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;
- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, táncmuzikában és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;
- Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkísérek segítségével;
- Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;
- Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;
- Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ;
- Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt írtuk közös megegyezéssel;
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése;
- A dalokban előforduló népi kifejezések

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Légzéstechnikai gyakorlatok
- Népzenei felvételek, tanári előadások, autentikus előadások, felvételek hallgatása
- Dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások, hangszeres bemutatók, hangszerkísérek
- Dalok játéka kiszámolóval, udvari körjátékok
- Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése
- Osztály előtti éneklés, szólóban párban, kis csoportokban, játékokban...
- Új műdalok, népdalok, helyi: bősörményi, hajdúsági népdalok tanulása...értékeink , kincseink megismerése
- Motiválás különböző ünnepeken, rendezvényekre való készülődésben, szólóban, kórusban való aktív részvételre.
- A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományok megismerése, eljátszása
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése,
- Gyűjtőmunka: kifejezések jelentése, képek

<p>értelmezése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése. 	<p>gyűjtése, vetítése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangfelvételek hallgatása, dalok különböző előadásmódokban, feldolgozásba
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció. Természetismeret: dalok ÖKO jeles napokra, víz világnapjára, a Föld napjára.. Dráma és tánc: népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása hajdúsági népdalok, néptáncok, hajdúböszörményi népdalsokor Vizuális kultúra: a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete. Testnevelés és sport: mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjéről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus oszcinató, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zeneművek / zenehallgatás Óraszám: 13 óra A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. A zeneművek élményszerű bemutatását előzze meg az egyik legfontosabb pedagógiai eszköz, a <i>motiváció</i>, melyhez hozzátartozik a lehetőség szerinti koncertlátogatás, a Lényeges a zenei anyagok minél élményszerűbb, a zenéhez, dalokhoz kapcsolódó táncok, játékok megtanulása és a zenei előadások, zenés filmek videó felvételről történő megtekintése. Erkel Ferenc: Himnusz Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat) Kodály Zoltán: Hány János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villő – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdlőlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdsnek) Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök) Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar Clément Janequin: A madarak éneke W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni) Rossini: Macska – duett Prokofjev: Péter és a farkas - részletek Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska</p>
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zenehallgatási élményekkel gazdagodik; – további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra; – népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;

- megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
- ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
- megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban;
- Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában;
- Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében;
- Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben;
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval;
- Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül;
- Zenei befogadói készség fejlődése;
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással;
- A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása;
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése;
- A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése;
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Zenei programok, koncertek, előadások látogatása
- Élménybeszámolók a zene kapcsán
- A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval
- Fantáziarajz
- Egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül
- Zenei TOTÓ
- Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással, osztály előtti dramatizálás
- A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; bábelőadás, koncertek vetítése, látogatása
- Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához, gyűjtőmunka

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.

Természetismeret: zenehallgatás ÖKO jeles napokra

Erkölcstan: zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei tartalmak vizuális megjelenítése.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől.

Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.

Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

TÉMAKÖR: Zeneművek / ritmikai fejlesztés

Óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
- az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
- aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
- ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben;
- Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése;
- Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal;
- Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:
 - a zenei hangsúly érzékeltetésével,
 - mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával,
 - felelgetős ritmusjátékokkal,
 - ritmusvariációval,
 - osztinatóval,
 - befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz
- Alkotói készség: egyszerű

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyenletes lüktetés hangoztatása, mutatása, lépegetés, menetelés közben, éneklés közben
- Ritmuskánonok
- Ritmus visszhang,(tapsolással, koppintással, ritmushangszerekkel,
- Dallamvisszhang,
- Ritmuszenekar,
- Szinkópás szavak, szinkópa mondóka
- Variációk adott értékű ütemekre

<p>ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; – Rögtönzés dallammal, ritmussal; – Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; – Szinkópa, nyújtott és éles ritmus; – Egyedül álló nyolcad és szünete; – Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; – $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta. 	
<p>KULCSFOGALMAK/FOGALMAK: Szinkópa; zenei hangsúly; nyújtott és éles ritmus; páratlan lüktetés</p>	
<p>KAPCSOLÓDÁSI PONTOK: Magyar nyelv és irodalom: mondatszerkezetek - kérdés és felelet. Matematika: ütemmutató-törtek Dráma és tánc: önkifejezés erősítése, néptánc. Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata. Testnevelés és sport: mozgáskoordináció.</p>	
<p>A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI: Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A $\frac{3}{4}$-es és $\frac{4}{4}$-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.</p>	

<p>TÉMAKÖR: Zeneművek / hallásfejlesztés Óraszám: 6 óra</p>	
<p>TANULÁSI EREDMÉNYEK: A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; – különböző dinamikai szinteken tud énekelni; – a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; – énekel a pentaton hangsorban; – énekel a hétfokú hangsorban; – a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri, éneklí és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat; – megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket; – a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni. 	
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; – Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dallambújtatás – Rádiójáték – Köszönések, búcsúzások dallamvisszhanggal – Dallamvisszhang

<p>éneklése;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kánonok éneklése, gyakorlása; - A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; - Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; - a pentaton hangsor - Fá és ti hangok - hétfokú hangsor; - A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; - Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; - A violinkulcs. 	<ul style="list-style-type: none"> - Beéneklések, szolmizációs gyakorlatok, kézjelezés - A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése - Kánonok éneklése, gyakorlása: <ul style="list-style-type: none"> • kis csoportokban körben állva, • padsorokkal, karmesterrel, • párban, csoportokban, több szólamban, • kórusban, - Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; - A pentaton hangsor felismerése - A fá és ti hanggal kiegészítve a hangoszlop, hangsor hangjai - Kézjelről történő éneklése, hangszerkísérettel - Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben - Véleménynyilvánítás: - Melyik hangszín tetszik a legjobban?
---	---

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Magyar nyelv és irodalom: memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.

Matematika: elemző képesség fejlesztése.

Dráma és tánc: tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.

Vizuális kultúra: zenei élmények vizuális megjelenítése.

Kreativitás, manuális készség fejlesztése

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon)

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat **kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**

TÉMAKÖR: Zeneművek / zenei írás-olvasás

Óraszám: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
- megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző
- gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS**ISMERETEK:**

- A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);
- A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;
- A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;
- A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;
- A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;
- Violinkulcs írása;
- Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása;
- Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása;
- Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása;
- A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása;
- Dó' – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Dallamvonal rajzolás
- Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával
- Ritmusfelismerés: Ritmus TOTÓ
- Rövid írás feladatok az új ritmikai elemek, dallamok alkalmazásával
- A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére
- Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére
- Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után
- A tanult ritmusok, kották, szünetek grafikai képe és írása
- Kép-kotta társítása
- Kétkezes ritmussorok
- Hétfokú hangsor hangoszlopban, vonalrendszerben

- hangok a kottában;
- A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.

KULCSFOGALMAK/FOGALMAK:

A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele, hármás ütem, violinkulcs, kereszt és b mint előjegyzés.

KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

Matematika: halmazok, számsorok.

Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTEL:

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).

Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan.

A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.

A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat **kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják tanári segítséggel.**